

2024/621

7.3.2024

ZALECENIE KOMISJI (UE) 2024/621

z dnia 18 grudnia 2023 r.

**w sprawie spójności środków przyjętych przez Bułgarię z unijnym celem neutralności klimatycznej
i z zapewnianiem postępów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu**

(Jedynie tekst w języku bułgarskim jest autentyczny)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 7 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1119 (europejskie prawo o klimacie) Komisja jest zobowiązana do oceny spójności krajowych środków z celem neutralności klimatycznej i z zapewnianiem postępów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu. Komisja dokonała oceny spójności bułgarskich krajowych środków z tymi celami ⁽²⁾. Poniższe zalecenia oparte są na tej ocenie. Bułgaria powinna w należyty sposób uwzględnić obecne zalecenia i podjąć w związku z nimi odpowiednie działania następcze zgodnie z europejskim prawem o klimacie.
- (2) Pomimo że unijne emisje netto gazów cieplarnianych (włączając emisje z użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa – LULUCF – lecz wyłączając emisje z transportu międzynarodowego) ogólnie wykazują stałe tendencje spadkowe, zasadniczo zgodnie ze ścieżką liniową prowadzącą do osiągnięcia unijnego celu klimatycznego na 2030 r., jakim jest redukcja emisji o -55 %, i celu neutralności klimatycznej do 2050 r., to jednak należy przyspieszyć tempo redukcji, a działania każdego z państw członkowskich mają w tym zakresie podstawowe znaczenie. Postępy w poszczególnych państwach członkowskich różnią się znacznie i należy bezzwłocznie sprostac kilku wyzwaniom sektorowym i wyeliminować słabe punkty. Rzetelne strategie długoterminowe są niezbędne, aby dokonać transformacji gospodarczej koniecznej do realizacji unijnego celu neutralności klimatycznej.
- (3) Zaktualizowane krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu zgodnie z art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 ⁽³⁾ mają podstawowe znaczenie dla podjęcia przez poszczególne państwa członkowskie działań umożliwiających wspólne osiągnięcie celu neutralności klimatycznej i zapewnienie stałych postępów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu zgodnie z europejskim prawem o klimacie. Jednak Bułgaria nie przedstawiła dotąd zaktualizowanego projektu ostatnio zgłoszonego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu.
- (4) Aby zapewnić skuteczność strategii i planów przystosowania się do zmiany klimatu, należy odpowiednio określić potencjalne zagrożenia związane z tą zmianą, które mogą mieć wpływ na określony obszar lub sektor. Skuteczne przystosowanie się do zmiany klimatu wymaga jasno określonej struktury zarządzania i koordynacji przy jednoczesnym wsparciu politycznym wysokiego szczebla. Polityka przystosowania się do zmiany klimatu powinna przede wszystkim objąć obszary i sektory szczególnie narażone lub których działalność ma podstawowe znaczenie dla budowania odporności innych sektorów, lub które mają podstawowe znaczenie dla gospodarki krajowej lub zdrowia

⁽¹⁾ Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1.

⁽²⁾ Sprawozdanie UE z postępów działań na rzecz klimatu za 2023 r. COM(2023) 653 final, oraz dokument roboczy służb Komisji „Ocena postępów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu w poszczególnych państwach członkowskich zgodnie z europejskim prawem o klimacie”, SWD(2023) 932.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

publicznego. W pierwszej kolejności należy podjąć działania mające eliminować skutki lub zagrożenia dla infrastruktury krytycznej lub systemów o długim okresie eksploatacji, lub które mogą nieodwracalnie wpłynąć na systemy, z jednoczesnym uwzględnieniem oddziaływania na rozwój społeczno-gospodarczy lub innych czynników niezwiązanych z klimatem. W celu finansowania przystosowania się do zmiany klimatu można uruchomić różne unijne instrumenty finansowania. Kwestie odporności na zmianę klimatu powinny znaleźć się na pierwszym planie przy opracowywaniu przez państwa członkowskie planów krajowych w ramach odpowiednich funduszy unijnych. Wydatki nie powinny szkodzić przystosowaniu się do zmiany klimatu: to znaczy nie powinny zwiększać podatności na zagrożenia zarówno u beneficjentów, jak i innych podmiotów.

- (5) Najbardziej podatne są te społeczności, które z dużym prawdopodobieństwem odczuwają skutki zmiany klimatu. Nierówne narażenie i wrażliwość poszczególnych regionów i grup społeczno-gospodarczych na skutki zmiany klimatu pogłębiają istniejące nierówności. Sprawiedliwa odporność powinna zmniejszyć nierówne obciążenie ryzykiem klimatycznym i zapewnić równość. Systemowa zdolność przystosowania się do zmiany klimatu jest kluczowym elementem pozwalającym uniknąć potencjalnych szkód lub je złagodzić, wykorzystać możliwości i radzić sobie z konsekwencjami. Postępy w zakresie zdolności przystosowawczych są potrzebne na wszystkich poziomach sprawowania rządów oraz w sektorze publicznym i prywatnym. Wiele interwencji w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu ma początek na szczeblu lokalnym i regionalnym. Władze lokalne odgrywają zasadniczą rolę we wspieraniu zaangażowania społeczeństwa i działań lokalnych. Nawet jeżeli zagrożenie związane z klimatem dotyczy terytorium tylko jednego państwa członkowskiego, może ono wywołać kaskadowe skutki transgraniczne wymagające budowania sprawiedliwej odporności. Przygotowanie i wdrożenie polityki przystosowania się do zmiany klimatu na szczeblu niższym niż krajowy jest niezwykle istotne.

NINIEJSZYM ZALECA, ABY BUŁGARIA PODJĘŁA NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:

Spójność krajowych środków z celem neutralności klimatycznej

1. Należy przedstawić zaktualizowany projekt ostatnio zgłoszonego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999 w celu dokonania oceny jego spójności z celem neutralności klimatycznej.
2. Należy zaktualizować i podnieść poziom ambicji i jakość krajowej strategii długoterminowej poprzez uściślenie długoterminowego celu Bułgarii w zakresie neutralności klimatycznej oraz poprzez przedstawienie wiarygodnych polityk i środków na potwierdzenie redukcji emisji Bułgarii i zwiększenia jej celów w zakresie pochłaniania w poszczególnych sektorach.

Spójność z zapewnianiem postępów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu

3. Należy ocenić istotne słabe punkty i zagrożenia związane z falami upałów, powodzią i suszami. Należy wzmocnić i jasno określić strukturę zarządzania i koordynacji, która będzie w stanie wspierać solidne planowanie, wdrażanie rozwiązań i inwestycje na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu we wszystkich sektorach, grupach ludności i na wszystkich szczeblach administracyjnych. Należy zapewnić, aby opracowane w oparciu o najlepsze dostępne dane naukowe, usługi przewidywania klimatu i narzędzia wczesnego ostrzegania przystosowawcze priorytety, strategie, plany i działania były adekwatne do przewidywanych przyszłych zagrożeń i ryzyka. Należy położyć większy nacisk na kwestie związane z odpornością na zmianę klimatu przy wykorzystywaniu wsparcia z unijnych programów finansowania, takich jak wspólna polityka rolna, finansowanie w ramach polityki spójności i inne odpowiednie fundusze unijne. Środki z funduszy unijnych powinny być wydawane w taki sposób, aby podnosiły odporność na zmianę klimatu i nie zwiększały podatności na jej skutki (tj. przestrzeganie zasady „nie czyni poważnych szkód” przy przystosowywaniu się do zmiany klimatu).
4. Należy zaangażować grupy zainteresowanych stron, które są szczególnie podatne na skutki zmiany klimatu, w opracowywanie i wdrażanie polityki przystosowania się do zmiany klimatu. Należy dokumentować przebieg i wyniki odpowiednich konsultacji. Należy usprawnić koordynację między różnymi poziomami sprawowania rządów (krajowymi/regionalnymi/lokalnymi), aby dostosować narzędzia planowania i pomóc w skoordynowanych interwencjach mających na celu transformację systemową. Należy zwiększać świadomość w odniesieniu do istniejących słabych punktów i zagrożeń oraz istniejących opcji. Należy wyciągnąć wnioski z wyników monitorowania i oceny, wzmocnić pozycję struktur zarządzania, umożliwić działania na szczeblu lokalnym oraz promować elastyczność celem dostosowywania się do zmieniających się okoliczności. Należy zaangażować partnerów społecznych i zainteresowane strony z sektora prywatnego w opracowywanie i wdrażanie polityki oraz inwestycje. Należy zacieśnić współpracę transgraniczną z krajami sąsiadującymi na większych obszarach (takich jak dorzecze). Należy ustanowić mechanizmy zapewniające przygotowanie polityk na szczeblu niższym niż krajowy oraz regularne ich przeglądy i aktualizowanie.

Sporządzono w Brukseli dnia 18 grudnia 2023 r.

W imieniu Komisji
Wopke HOEKSTRA
Członek Komisji

_____